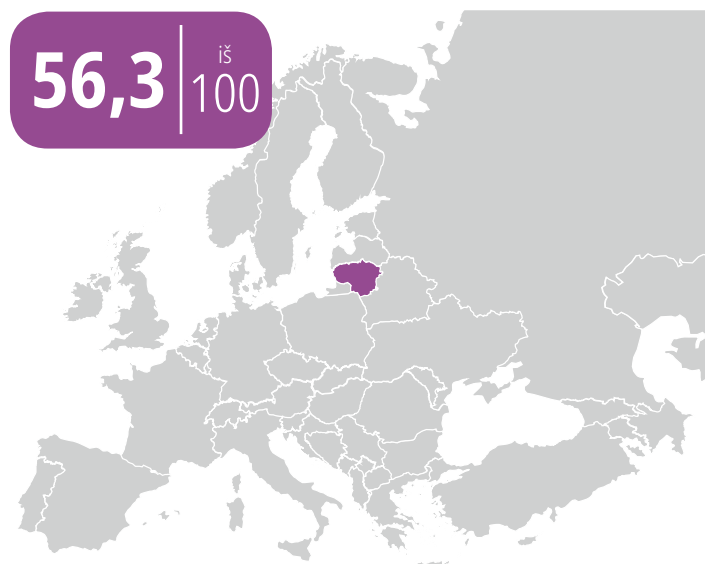


2020 m. lyčių lygybės indeksas LIETUVA



Lietuvoje pasiekta pažanga lyčių lygybės srityje nuo 2010 m.

Lietuva ES lyčių lygybės indekse užima 22 vietą – jos rodiklis yra 56,3 iš 100 balų. Jos balas yra 11,6 balo mažesnis nei ES įvertis.

Nuo 2010 m. Lietuvos balas paaugo tik 1,4 balo (nuo 2017 m. – 0,8 balo). Nuo 2010 m. vertinime šalis nukrito per keturias vietas.

		Pokytis	
		Nuo 2010 m.	Nuo 2017 m.
SE	83,8	3,7	0,2
DK	77,4	2,2	-0,1
FR	75,1	7,6	0,5
FI	74,7	1,6	1,3
NL	74,1	0,1	2,0
UK	72,7	4,0	0,5
IE	72,2	6,8	0,9
ES	72,0	5,6	1,9
BE	71,4	2,1	0,3
LU	70,3	9,1	1,1
ES	67,9	4,1	0,5
SI	67,7	5,0	-0,6
DE	67,5	4,9	0,6
AT	66,5	7,8	1,2
IT	63,5	10,2	0,5
MT	63,4	9,0	0,9
PT	61,3	7,6	1,4
LV	60,8	5,6	1,1
EE	60,7	7,3	0,9
BG	59,6	4,6	0,8
HR	57,9	5,6	2,3
CY	56,9	7,9	0,6
LT	56,3	1,4	0,8
CZ	56,2	0,6	0,5
PL	55,8	0,3	0,6
SK	55,5	2,5	1,4
RO	54,4	3,6	-0,1
HU	53,0	0,6	1,1
EL	52,2	3,6	1,0

Geriausias rezultatas

Lietuvos rodikliai yra aukščiausi sveikatos apsaugos (80,0 balų) ir darbo (74,1 balų) srityse. Aukščiausias jos įvertis yra darbo srityje, kurioje ji iš visų šalių užima 11 vietą.

Sritys, kuriose reikia tobulėti labiausiai

Lyčių nelygybė didžiausia galios (34,1 balo) srityje, kurioje Lietuva užima 21 vietą. Palyginus su kitomis valstybėmis, Lietuvos vertinimas taip pat žemas pinigų ir sveikatos apsaugos srityse (užimama 25 vieta abiejose iš jų).

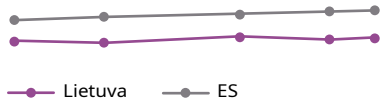
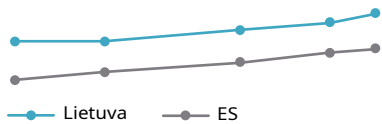
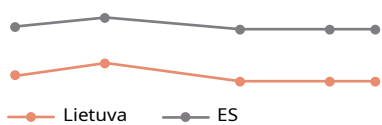
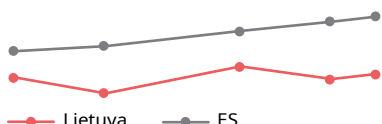
Didžiausias tobulėjimas

Nuo 2010 m. Lietuvos vertinimas labiausiai pagerėjo pinigų srityje (+5,3 balo). Šios srities vertinimo eilėje ji pakilo viena vieta.

Žingsnis atgal

Nuo 2010 m. Lietuvos įvertis sumažėjo laiko (-1,6 balo) ir sveikatos apsaugos (-0,4 balo) srityse. Nepaisant to, kad balas nežymiai didėjo (+1,2 balo), galios srityje ji nukrito šešiomis pozicijomis.

Susipažinkite su Lietuvos indekso rezultatais

Balai	2010	2012	2015	2017	2018	2010–2018 m. balų tendencijos Valstybės ir ES tendencijos	
	54,9	54,2	56,8	55,5	56,3	 Lietuva ES	
Darbas	72,6	72,6	73,2	73,6	74,1		
	Dalyvavimas	86,0	86,8	88,2	89,7	90,7	
	Segregacija ir darbo kokybė	61,3	60,8	60,7	60,4	60,4	
Pinigai	60,8	64,3	65,6	64,7	66,1		
	Finansiniai ištekliai	47,8	48,4	53,5	55,0	56,0	
	Ekonominė padėtis	77,3	85,5	80,4	76,1	78,0	
Žinios	54,3	54,7	55,8	55,9	56,2		
	Išsilavinimas ir dalyvavimas	65,0	66,2	68,4	69,4	70,0	
	Segregacija	45,4	45,3	45,4	45,0	45,0	
Laikas	52,2	55,7	50,6	50,6	50,6		
	Priežiūros veikla	65,4	74,5	64,0	64,0	64,0	
	Socialinė veikla	41,7	41,7	40,0	40,0	40,0	
Galia	32,9	27,7	36,6	32,5	34,1		
	Politinė veikla	34,0	34,8	40,0	40,9	45,5	
	Ekonominė veikla	23,7	13,9	30,1	18,5	18,1	
	Socialinė veikla	44,3	44,2	40,9	45,3	48,2	
Sveikatos apsauga	80,4	79,6	79,1	79,8	80,0		
	Statusas	81,9	79,7	78,5	80,0	81,0	
	Elgsena	64,8	64,8	64,8	64,8	64,8	
	Galimybė gauti paslaugas	98,1	97,7	97,5	98,2	97,8	

Apie indeksą

Kasmet vertiname ES valstybes nares ir visą ES, siekdami nustatyti jų pažangą siekiant lyčių lygybės. Indekse taikoma **skalė nuo 1 iki 100; 1 reiškia visišką nelygybę, o 100 – visišką lygybę.**

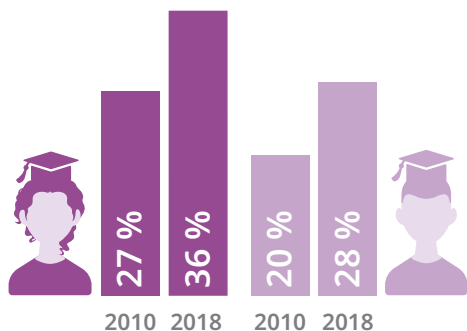
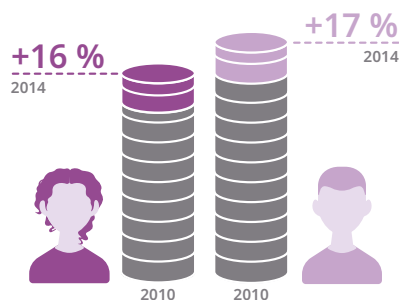
Balai nustatomi atsižvelgiant į skirtumus tarp moterų ir vyrų, taip pat į rezultatus šešiose pagrindinėse srityse ir **jų posričiuose**: darbo, pinigų, žinių, laiko, galios ir sveikatos. Į indeksą įtrauktos **dvi papildomos sritys**, tačiau jos neturi poveikio galutiniam rezultatui. Komplexinės nelygybės srities rodikliai yra skirti atskleisti, kaip lyčių nelygybė pasireiškia atsižvelgiant į amžių, negalią ir (arba) galimybes, gimtąją šalį, išsilavinimą ir šeimos tipą. Smurto prieš moteris srityje vertinama ir analizuojama nuo smurto nukentėjusių moterų patirtis. Indeksą sudaro **31 rodiklis**. 2020 m. lyčių lygybės indekse atkreipiamas **dėmesys į skaitmeninimo ir darbo ateities temas.**

Pagrindiniai akcentai



Pagerėjo tiek moterų, tiek vyrų finansinė situacija

Nuo 2010 m. išaugo tiek moterų, tiek vyrų mėnesinių pajamų vidurkis.



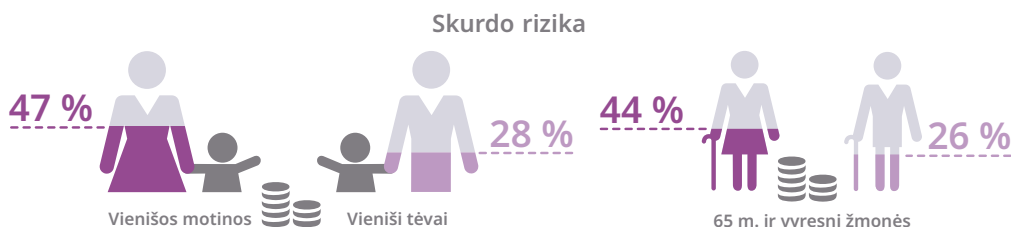
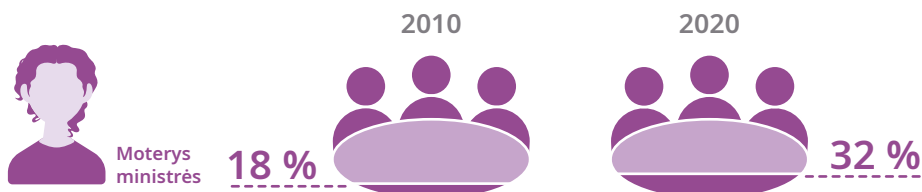
Daugiau absolventų įgijo tretinį išsilavinimą

Išaugo tretinį išsilavinimą įgijusių moterų ir vyrų skaičius.



Politinių sprendimų priėmimo gerėjimas

Išaugo moterų ministrų skaičius.



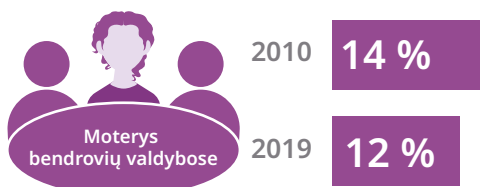
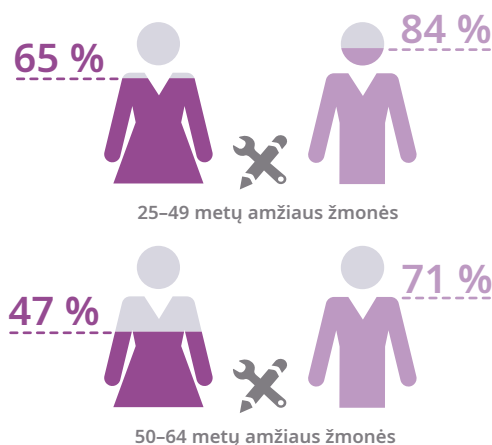
Ekonominės situacijos nelygybė

Didėjo moterų skurdo rizika. Vienišos motinos ir vyresnės moterys patiria didesnę skurdo riziką, nei vieniši tėvai ir vyresni vyrai.



Lyčių nelygybė darbo rinkoje

Lyčių nelygybė dirbant visą etato ekvivalentą yra didesnė tarp vyresnių moterų ir vyrų, nei tarp jaunesnių moterų ir vyrų.



Pažanga stringa dėl ekonominių sprendimų

Moterų dalis stambiųjų biržinių bendrovių valdybose sumažėjo.



Susipažinkite su Lietuvos rezultatais pagal rodiklį

Rodikliai			Lietuva		ES	
			Moterys	Vyrai	Moterys	Vyrai
Darbas						
	Dalyvavimas	Etato ekvivalento rodiklis* (15 +, %, 2018)	52	62	42	57
		Profesinės veiklos trukmė (15 +, metai, 2018)	37	37	34	39
	Segregacija ir darbo kokybė	Užimtumo segregacija (15 +, %, 2018)	27	6	31	8
		Lankstumas (15 +, %, 2015)	19	21	23	27
		Karjeros galimybių indeksas (15 +, balai, 0–100, 2015)	62	63	63	64
Pinigai						
	Finansiniai ištekliai	Vidutinės mėnesio pajamos (16 +, eurai pagal perkamosios galios standartą, 2014)	1 036	1 228	2 249	2 809
		Namų ūkio metinių grynujų pajamų vidurkis** (16 +, eurai pagal perkamosios galios standartą, 2018)	12 436	13 856	17 860	18 668
	Ekonominės sąlygos	Skurdo rizika (16 +, %, 2018)	26	19	17	16
		Pajamų pasiskirstymas (16 +, %, 2018)	15	14	20	19
Žinios						
	Išsilavinimas ir dalyvavimas	Tretinį išsilavinimą gavę absolventai (15 +, %, 2018)	36	28	26	25
		Mokymasis visą gyvenimą (15 +, %, 2018)	14	14	17	16
	Segregacija	Švietimo segregacija (15 +, %, 2017)	41	16	43	21
Laikas						
	Priežiūros veikla	Vaikų, anūkų, senyvo amžiaus žmonių ar žmonių su negalia priežiūra (18 +, %, 2016)	41	24	38	25
		Kasdienis maisto gaminimas ir (arba) namų ruošą (18 +, %, 2016)	79	29	79	34
	Socialinė veikla	Sporto, kultūros ar laisvalaikio veikla (15 +, %, 2015)	14	18	28	32
		Savanoriška ar labdaringa veikla (15 +, %, 2015)	5	4	12	11
Galia						
	Politinė veikla	Ministrai (%, 2020 m. antrasis ketvirtis)	32	68	32	68
		Parlamento nariai (abeji rūmai) (%, 2020 m. antrasis ketvirtis)	24	76	32	68
		Regioninių asamblėjų / vietos savivaldybių nariai (%, 2019)	30	70	29	71
	Ekonominė veikla	Stambiųjų bendrovių valdybos nariai (%, 2020 m. pirmasis semestras)	12	88	29	71
		Centrinių bankų valdybų nariai (%, 2019)	20	80	25	75
	Socialinė veikla	Mokslinių tyrimų finansavimo organizacijų valdybų nariai (%, 2019)	36	64	38	62
		Viešųjų transliuojančiųjų organizacijų valdybų nariai (%, 2019)	33	67	37	63
		Nacionalinių olimpinio sporto šakų organizacijų valdybų nariai (%, 2019)	16	84	17	83
Sveikatos apsauga						
	Statusas	Sveiki žmonės (16 +, %, 2018)	41	49	67	72
		Tikėtina gyvenimo trukmė (metai, 2018)	81	71	84	78
		Sveiko gyvenimo metai (metai, 2018)	59	56	64	63
	Elgsena	Rūkymas ir gėrimas** (16 +, %, 2014)	18	55	28	48
		Fizinė veikla ir (arba) vaisių bei daržovių vartojimas** (16 +, %, 2014)	28	34	36	40
	Galimybė gauti paslaugas	Nepatenkintas poreikis gauti medicininę priežiūrą (16 +, %, 2018)	3	3	4	3
		Nepatenkintas poreikis gauti odontologo paslaugas (16 +, %, 2018)	5	3	4	4

Šaltiniai: Eurostatas (švietimo statistika, Europos Sąjungos darbo jėgos apžvalga, Europos sveikatos apklausa, Europos Sąjungos pajamų ir gyvenimo sąlygų statistika, darbo užmokesčio struktūros tyrimas), Eurofound (apklausa dėl darbo sąlygų Europoje, gyvenimo kokybės Europoje tyrimas), EIGE (moterų ir vyrų dalyvavimas priimančiais sprendimais). * etato ekvivalentas apibūdina dirbančius asmenis palyginamuoju būdu, nors jie gali dirbti skirtingą valandų skaičių per savaitę. ** ES: nesvertinis vidurkis.

Daugiau apie lyčių lygybės indeksą skaitykite <http://eige.europa.eu/gender-equality-index>



Smurtas

Kodėl nėra balo smurto srityje?

Nėra naujų duomenų, pagal kuriuos būtų galima atnaujinti smurto balą, todėl skaičius nepateikiamas. Šiuo metu Eurostatas koordinuoja ES vykdomą tyrimą dėl smurto dėl lyties, kurio rezultatus tikimasi turėti 2023 m. 2022 m. EIGE skelbs administracinių duomenų apie lytinių partnerių smurtą, seksualinį prievartavimą ir moterų žudymą dėl lyties antrą rinkimo etapą. Siekiant atnaujinti smurto srities duomenis, 2024 m. lyčių lygybės indekse bus naudojamos abi duomenų šaltiniai.

Kitaip nei kitose indekso srityse, smurto srityje nevertinami skirtumai tarp vyrų ir moterų situacijų, o tik nagrinėjamas smurtavimas prieš moteris (paplitimas, sunkumas ir atskleidimas). Bendras tikslas yra ne sumažinti smurto skirtumus tarp moterų ir vyrų, bet apskritai panaikinti smurtą.



Duomenų spragos maskuoja tikrą smurto mastą.

ES reikalingi išsamūs, naujausi ir palyginamieji duomenys, kad būtų galima formuoti veiksmingą politiką, skirtą kovai su smurtu prieš moteris.

Žvilgsnis į smurtą

Moterų žudymas dėl lyties



6 moterų nužudytos šeimos nario
3 moterų nužudytos jų partnerių

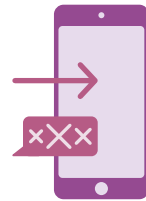
Šaltinis: Eurostatas

Moterų lyties organų žalojimas



Nėra duomenų

Smurtas internete



3 % moterų yra patyrusios priekabiavimą internete

Šaltinis: Eurofound, Europos gyvenimo kokybės tyrimas



Per COVID-19 karantinus moterų, patiriančių smurtą namie, buvo ilgam laikui įkalintos namuose su smurtautoju, todėl joms kilo didesnė smurto namuose grėsmė. Net nepaisant pandemijos, moterims didesnę pavojų kelia pažįstami žmonės.

Stambulo konvencija: dabartinė padėtis

Stambulo konvencija yra visa apimanti tarptautinė žmogaus teisių sutartis, skirta kovai su smurtu prieš moteris ir smurtu šeimoje. Lietuva pasirašė Stambulo konvenciją 2013 m. birželio mėn., tačiau dar turi ją ratifikuoti.

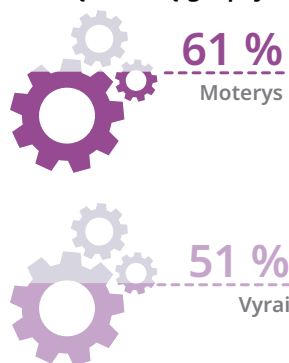


Dėmesys skaitmeninimo ir darbo ateities temoms

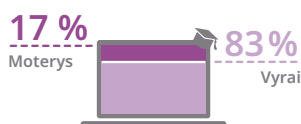
2020 m. lyčių lygybės indekse atkreipiamas dėmesys į skaitmeninimo ir darbo ateities temas. Susitelkiama į tris sritis:

- skaitmeninių įgūdžių ir technologijų naudojimas ir plėtojimas;
- darbinio pasaulio skaitmeninė transformacija (segregacija, darbo sąlygos, profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyra);
- platesnės skaitmeninimo pasekmės žmogaus teisėms, smurtui prieš moteris ir priežiūros veiklai.

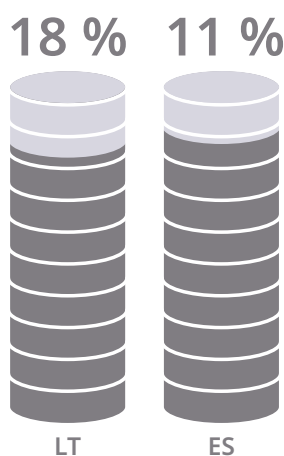
Aukštesni nei pagrindiniai programinės įrangos įgūdžiai 25–29 metų žmonių grupėje



IRT absolventai



IRT srityje dirbančių vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas



Pagrindiniai rodikliai	Lietuva		ES	
	Moterys	Vyrai	Moterys	Vyrai
Skaitmeniniai įgūdžiai				
Interneto vartotojai kasdien (16–74, %, 2019)	73	72	78	80
Geresni nei baziniai skaitmeniniai įgūdžiai (16–74, %, 2019)	33	32	31	36
Informaciniai įgūdžiai	73	70	71	71
Bendravimo įgūdžiai	68	62	67	66
Problemų sprendimo įgūdžiai	56	59	56	63
Programinės įrangos įgūdžiai	36	35	39	44
Mokymas, siekiant gerinti skaitmeninius įgūdžius (16–74, %, 2018)	21	23	18	22
Segregacija švietimo srityje ir darbo rinkoje				
IRT absolventai (%, 2018)	17	83	20	80
IRT specialistai (15 +, %, 2019)	24	76	18 (s)	82 (s)
Mokslininkai ir inžinieriai aukštųjų technologijų sektoriuose (25–64, %, 2019)	28	72	20	80
Darbas IRT srityje				
IRT darbe ir vykdomoje veikloje (16–74, %, 2018)				
Naudojami kompiuteriai, nešiojamieji kompiuteriai, išmanieji telefonai ir kt.	36	34	37	42
Naudojama kita kompiuterinė įranga	8	12	8	13
Išsiųsti el. laiški	30	27	32	36
Sukurti ar redaguoti elektroniniai dokumentai	20	18	24	28
Naudoti socialiniai tinklai	12	10	9	11
Naudotos programos užduotims ar instrukcijoms gauti	9	9	10	14
Naudota su profesija susijusi programinė įranga	19	18	19	24
Sukurtos ar palaikytos IT sistemos ar programinė įranga	1	4	3	7
Darbas ne visą darbo laiką IRT srityje (20–64, %, 2018)	5	4	17	5
Darbo laiko susitarimai tarp IRT specialistų (20–64, %, 2015, nacionaliniai duomenys neteikiami)	ES 21 % moterų ir 22 % vyrų patys visiškai nustato savo darbo valandas, palyginus su 13 % moterų ir 18 % vyrų, dirbančių kitose srityse			
IRT srityje dirbančių vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas (%, 2014)	18		11	
Šaltiniai: Eurostatas (švietimo statistika, skaitmeninės ekonomikos ir visuomenės statistika, Europos Sąjungos darbo jėgos tyrimas, darbo užmokesčio struktūros tyrimas), Eurofound (apklausa dėl darbo sąlygų Europoje). s: Eurostat skaičiavimai. Nepateikti kai kurių nerimą keliančių sričių (pvz., darbas skaitmeninėse platformose ir dirbtinis intelektas) rodikliai, kadangi visoje ES nėra sulyginamų duomenų.				

Daugiau apie lyčių lygybės indeksą skaitykite <http://eige.europa.eu/gender-equality-index>

Europos lyčių lygybės institutas

Europos lyčių lygybės institutas (EIGE) yra ES žinių centras lyčių lygybės klausimais. EIGE padeda politikos formuotojams ir visoms atitinkamoms institucijoms siekti, kad moterų ir vyrų lygybė taptų realybe visiems europiečiams, teikdama jiems specialią žinių ir palyginamų bei patikimų duomenų apie lyčių lygybę Europoje.

© Europos lyčių lygybės institutas, 2020 m.

Ši informacijos suvestinė buvo sukurta bendradarbiaujant su Viešosios politikos ir vadybos institutu.

Leidžiama atgaminti nurodžius šaltinį.



Europos lyčių lygybės institutas
Gedimino pr. 16.
LT-01103 Vilnius
LIETUVA

Kontaktiniai duomenys

<http://eige.europa.eu/>
facebook.com/eige.europa.eu
twitter.com/eurogender
youtube.com/eurogender
eige.sec@eige.europa.eu
+370 52157444
<https://eurogender.eige.europa.eu/>



Europos Sąjungos
leidinių biuras